Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 106

číslo: 39

27. září 2026

Cena: 14 Kč

Ukrajinci v našem sboru na Smíchově

V září tomu bude již rok, co začal sbor K. Farského na pražském Smíchově poskytovat své prostory Kaplanské misi Pravoslavné církve Ukrajiny, nabízející duchovní domov, bohoslužby a společenství pravoslavným Ukrajincům žijícím v Česku. K zapůjčení Husova sboru došlo na základě ekumenické solidarity, historických vazeb i praktických potřeb duchovního zázemí pro ukrajinské uprchlíky po vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu. Církev československá husitská tehdy aktivně nabídla pomoc a poskytla své nevyužité či volné kapacity především pro bohoslužby v ukrajinském jazyce.

Ukrajinští zástupci mise připomínají historickou symboliku. Právě z reformního prostředí rodícího se po první světové válce částečně z propravoslavného křídla vyvěrala československá církev. Zajímavé je, že právě samotný sbor na Smíchově, postavený v roce 1935 ve funkcionalistickém stylu, má unikátní architektonický detail, a to na střeše nad hlavním vchodem: do kostela byl instalován pravoslavný kříž se dvěma vodorovnými a jedním šikmým břevnem.

Symbolický pravoslavný kříž na českém husitském kostele jakoby předem, již před 90 lety, určil, že se tato budova jednoho dne stane „rodným“ duchovním domovem pro ukrajinské křesťany východního obřadu. Ukrajinci pomoc velmi oceňují a o naší církvi píší: *„Husité historicky prosazovali dostupnost víry v národním jazyce. K potřebě Ukrajinců modlit se v rodném jazyce přistupovali s hlubokou úctou a pohostinností a pomáhali organizovat proces a zajišťovat prostor pro bohoslužby východního obřadu.“*

Je tomu rok

Pro legální fungování a transparentní správu financí i aktivit byl 26. července 2025 v České republice zaregistrován oficiální spolek Kaplanská mise pro pravoslavné Ukrajince v České republice, z.s., v jehož čele stojí ukrajinský duchovní protosingel protojerej Mychajlo Čaban. Již 23. srpna minulého roku se v Brně sloužil první moleben, krátká společná bohoslužba prosebného nebo děkovného charakteru a 31. srpna se v Brně konala první liturgie.

V neděli 14. září se pak sloužila první plnohodnotná ukrajinská pravoslavná liturgie ve sboru na Smíchově.

Akce se konala na Nový rok (Indikt) a Povýšení svatého Kříže podle nového juliánského kalendáře. „Pokud je solidarita dobrých lidí, pokud jsou tu LIDÉ, duše a srdce – přichází Boží milost,“ poznamenala tehdy Kaplanská mise. Ukrajinská komunita, která se zde usadila, pojmenovala svou farnost na počest Nejsvětější Trojice.

Na ukrajinském webu Gromada věřící Natalka Berežnyková v té době uvedla: „Taky jsem tam byla. Bylo to útulné a teplé, jako by byl kousek Ukrajiny tady v Praze. Jsem velmi vděčná všem, kteří to umožňují. Zvu všechny Ukrajince, aby přišli na další bohoslužbu – společně budeme ještě radostnější!“

Výjimečnou podporu a pomoc pro uskutečňování pravidelných bohoslužeb ve sboru K. Farského na Smíchově poskytl mimo naši církev také Evropský kongres Ukrajiny v čele s B. Rajčiněcem a nevládní organizace „Ukrajinská iniciativa v České republice“, zastoupená panem V. Kulacským.

Mirko Radušević

Vlašimští slaví

Když byl 28. října 1926 slavnostně otevřen Husův sbor ve Vlašimi, nešlo jen o nový kostel v tomto středočeském městě nedaleko bájné hory Blaník. Zajímavá stavba kombinující funkcionalistický styl s prvky tradicionalismu v sobě spojila několik příběhů, které tehdy silně rezonovaly českou společností.

Myšlenka na jeho stavbu se objevila už v roce 1919. Původní předválečný záměr vybudovat Husův dům k pětistému výročí Husovy smrti dostal po válce ještě druhý význam: měl připomínat také místní muže padlé na bojištích první světové války. Stavba začala v roce 1923 a o tři roky později byl sbor slavnostně otevřen. Za sto let se z něj stala nejen duchovní, ale také pozoruhodná kulturní a historická součást Vlašimi. Ve věži je nejstarší vlašimský zvon z dřevěného kostelíka na Kladrubské hůře, s nímž se podle tradice pojí Husovo kázání. Nad oltářem je plastika žehnajícího Krista od sochaře Jana Vítězslava Duška a od roku 1946 zde znějí varhany Jana Tučka z Kutné Hory. V roce 2001 byl Husův sbor prohlášen kulturní památkou.

Postupná rekonstrukce se v posledních letech dotkla střechy, věže, fasády i hodinového mechanismu. Před sborem byl v roce 2019 instalován také památník Jana Žižky, původně vytvořený už v roce 1924.

Stoleté výročí si připomněla vlašimská náboženská obec týdnem oslav od 13. do 20. září. Program zahrnující koncert komorní hudby, rockový večer a folkové odpoledne vyvrcholil slavnostní bohoslužbou, kterou vedla místní farářka Ondřejka Brabcová, kázal pražský biskup David Tonzar a zúčastnili se jí také patriarcha Tomáš Butta a starosta Vlašimi Luděk Jeništa. Oslavy zakončil koncert pěveckého sboru Lucky Voice Band.

Pestrý jubilejní program připomněl, že Husův sbor nebyl během uplynulého století jen místem bohoslužeb. Od svého vzniku byl také prostorem pro setkávání, vzdělávání a kulturní život. Možná právě proto dokázal oslovit několik generací Vlašimských – a sto let po svém otevření zůstává živou součástí města...

redakce

Nevyhovujte svým sklonům

Asi každý, kdo často otevírá stránky Bible, si mezi nimi našel svůj oblíbený text. Opakuje si jej, aby si připomínal, co je důležité pro víru, co povzbuzuje na duchovní cestě. Z dějin známe i případy radikálních obrácení po zaslechnutí či přečtení biblického textu, jehož poselství si čtenář či posluchač vztáhl na sebe a změnilo mu to od základů život.

Na konci starověku takovou zkušenost popsal Augustin ve slavné knize Vyznání. Po dlouhém období vnitřního zmatku a hledání pravdy jej hluboce zasáhla pasáž z listu apoštola Pavla Římanům: „Žijme řádně jako za denního světla, ne v hýření a opilství, v nemravnosti a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklonům, abyste nepropadali vášním.“

Augustin se vzdal výnosného postu učitele řečnictví, zrušil plánovanou svatbu, nechal se pokřtít a vrátil se do rodné Afriky. Stal se biskupem a jedním z největších a nejvlivnějších církevních otců. S jeho odkazem se vyrovnávají teologové až dodnes. Pro mě je otázkou, co vlastně znamená obléct se do Krista? Od jakých sklonů mě osvobozuje přijetí nového života v Kristu?

Augustin to pochopil jako výzvu k odvratu ode všeho, co souvisí s tělesností. I vášně si spojoval s tělem. Dříve žil v nemanželském svazku se ženou, která mu porodila syna. Na matčino naléhání však svou konkubínu opustil, aby mu nepřekážela v kariéře a nemařila šance na výhodný sňatek. O dalším osudu zapuzené ženy není nic známo. Její jméno se nedochovalo, její hlas umlkl, do historie vstoupila jen Augustinova verze příběhu.

Samozřejmě že Augustin ani jako křesťan, kněz a později biskup nepřestal propadat vášním. Akorát místo „tělesných“ upřednostnil intelektuální vášně, myšlenkové zápasy, které se neomezovaly na sepisování traktátů nad svíčkou v ústraní pracovny, nýbrž velmi reálně zasahovaly do životů konkrétních lidí i celých komunit. Svou povahu nemohl popřít, křestní voda neuhasila vášnivý temperament. A jeho vášnivost v roli církevní autority měla výrazně větší dopady než vášnivost v intimní oblasti, o níž věřil, že obrácení ke Kristu jej od ní osvobodilo.

Přál bych si, aby se to odehrálo jinak. Aby text sv. Pavla přivedl Augustina k uvědomění, že sklon k využívání intelektuální převahy, navíc ve spojení s duchovní a politickou mocí, je pro jeho duši mnohem nebezpečnější než vztah k ženě. Představuji si, že Augustin by následoval Krista tím, že opět vyhledá lásku svého mládí a díky ní objeví klíč k tajemství Boží lásky k člověku. Kniha Vyznání by pak vyzněla úplně odlišně. A teologie i církevní nauka by se ubíraly vlídnějšími cestami...

Lukáš Bujna, *mysterion.info.cz*

Spolupráce na přípravě publikace k 100. výročí úmrtí Karla Farského v roce 2027

Církev československá husitská si bude v příštím roce připomínat 100. výročí úmrtí svého zakladatele ThDr. Karla Farského mimo jiné publikací, která si klade za cíl zmapovat stopy jeho osobnosti ve výzdobě a činnosti našich sborů.

Obracíme se na Vás proto s žádostí o spolupráci při vyhledání dokumentů a uměleckých, literárních a dalších děl se vztahem ke Karlu Farskému ve vašich sborech. Za ochotu zapojit se do společného díla děkujeme.

Na stránkách naší církve najdete dotazník, který můžete vyplnit. Případné ilustrační fotografie děl prosíme zasílejte do 15. listopadu 2026 na e-mailové adresy: *marie.jandova@ccsh.cz*, *archiv@ccsh.cz*.

S poděkováním za spolupráci a přáním všeho dobrého

ThDr. Tomáš Butta, Th.D., *patriarcha CČSH*

Mgr. Marcel Sladkowski, PhDr. Martin Jindra, *Ústřední archiv a muzeum CČSH*

Smrti, kde je trň tvoj?

Je to zhruba desať dní, čo som si v nedeľu ráno otvoril email a prvýkrát som si prečítal, že zomrel bývalý plzenský biskup ThDr. Filip Štojdl. Nechcel som tomu veriť a v tú chvíľu som si položil otázku: ako som ho poznal? Ako mladého talentovaného chlapca. Umelecký talent zdedil po svojom otcovi. Spomenul som si na jeho úsmev a chovanie. Musím povedať, že som mal veľmi zmiešané pocity. Jedno je isté, je mi ho ľúto.

Pred 14 rokmi mi zatelefonoval a opýtal sa ma: „Prídete na moje biskupské svätenie?“ „Filipe a prečo?“ „Bol byste ochotný kázať na mojom ustanovení za biskupa?“ Stalo sa tak. Sršalo s neho obrovské nadšenie, hovoril o svojich plánoch, čo chce urobiť, čím chce prispieť, čo chce reformovať. Pretože nás od seba delilo viac než 300 km, tak sa náš kontakt zúžil len na emailovú komunikáciu. Sledoval som jeho niektoré reformné snahy a zložitý prístup celku cirkvi k nim. Je pravdou, že inicioval zmluvu medzi Slovenskou diecézou a Plzenskou diecézou o spolupráci. Bol jedným s prvých biskupov, ktorý inicioval pomoc pri budovaní diecézneho sídla v Bratislave. Trikrát nás v Bratislave osobne navštívil a veľmi sa tešil našej diecéznej stavbe, ktorá je 200 metrov od Prezidentského paláca a 250 metrov od vlády SR. S radosťou privítal možnosť, že po kolaudácii bude jeden byt vyčlenený pre návštevy z Čiech.

Zrazu z ničoho nič sa po cirkvi hovorilo o jeho zlyhávaní, ale nevenoval som tomu pozornosť. Bola to chyba? Potom to išlo ráz na ráz. Abdikácia z postu biskupa a kam s ním? Je pravdou, že priznal svoje vlastné zlyhanie. Mne neprináleží celú vec posudzovať. Žiaľ celé to bolo veľmi smutné. Jeho náhly odchod zo služieb cirkvi a následne z cirkvi samej. Z pohľadu pracovného práva cirkev neurobila chybu. Z pohľadu kresťanskej pastorácie – už neviem. Tak zostáva jediná otázka, na ktorú už nikdy nedostaneme odpoveď, či sa to nedalo riešiť ináč a múdrejšie? To neviem skutočne posúdiť. Posúdi to Boh sám. A vkradla sa nám otázka: „‚Smrti, kde je trň tvoj? – Smrti, kde je tvoje víťazstvo?“ V zabudnutí!

Ďakujem Bohu za všetko krásne a rozumné, čo učinil. Zostáva biblická formulácia: „Odpusť nám naše viny, ako odpúšťame našim vinníkom.“

Jan Hradil, *biskup*

Odkaz živé víry bratra v Kristu Josefa Špaka

V pražském chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí se v neděli 13. září konala bohoslužba vedená bratrem patriarchou Tomášem Buttou se vzpomínkou na emeritního patriarchu Josefa Špaka – při jeho 10. výročí úmrtí. Bratra Josefa zde připomněla také jeho manželka, sestra Jana Špaková, která z jeho bohaté myšlenkové dílny vybrala kázání s názvem Dovršení zákona – na text Matoušova evangelia 5,7-20:

Leknín vyrůstá z bahna, ale roste vzhůru k hladině vstříc vzduchu a světlu. I my rosteme uprostřed života všelijak porušeného, a přece máme zůstávat čistí, neporušení, natolik spravedliví – ve smyslu poslušnosti Boží vůle – abychom se stali občany Boží říše. Činění spravedlnosti nelze dosáhnout tím, že se podřídíme nějaké myšlenkové konstrukci, nauce či soustavě zákazů a příkazů, nýbrž osobním vztahem.

Dotek Ježíšovy ruky léčil hříšné a uváděl je na cestu nové spravedlnosti. Člověku, který je v Kristu znovuzrozeným dítětem Božím, není třeba říkat: „Nezabiješ!“ Kristus naplnil jeho srdce, žije v něm, proto je u něho myšlenka na zabíjení naprosto vyloučená.

Nebo je třeba křesťanu říkat: „Nesmíš krást“? NE!

V jeho srdci sídlící Pán mu napoví, v čem je jeho pravé vlastnictví. Nevěstce stačí říci: „Jdi a nehřeš více!“

V nové spravedlnosti už neplatí: „Musíš poslouchat! Tohle nesmíš dělat!“ Nýbrž: „Já mohu, já chci poslouchat!“ Pán Ježíš neruší požadavky staré mravnosti. Přináší nový způsob uplatnění toho starého vztahem osobní lásky. Evangelista Jan píše: „To je láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání a jeho přikázání nejsou těžká.“ Je tu příklad:

Dcera sedí u lůžka své nemocné matky. Neúnavně, věrně o ni pečuje. Tu se matka zeptá: „Dítě, proč to děláš?“ Dcera by mohla odpovědět: „Matko, dělám to proto, že je psáno: ‚Cti otce svého i matku svou, aby se ti dobře vedlo a abys dlouho byla živa na zemi‘, je to má povinnost.“ Ale taková odpověď by matce neudělala takovou radost, jako když dcera odpoví: „Maminko, jak se tak můžeš ptát? Pečuji o tebe, protože tě mám ráda, nemohu jinak!“

Zákon naplňuje ten, kdo miluje. A když byla vylita Boží láska do tvého srdce, pak dokážeš to, co bylo předtím nemožné: nejen zachovávat přikázání Desatera, ale mnohem víc. Pak naplňuješ královský zákon lásky. Díky Bohu, že už nežijeme pod příkazem „Musíš“ a „nesmíš“, nýbrž že smíme říkat: „Smím, mohu a chci!“

Církevní otec sv. Augustin řekl: „Miluj Boha a pak si dělej, co chceš.“ Věděl, že láska je tím, čím naše spravedlnost má přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů. Řecké slovo „to perisson“ znamená – je to něco navíc, něco mimořádného, neobvyklého, nesamozřejmého.

V lásce spočívá pravá svoboda Božích dětí. Tak jako leknín je oddělen od svého bahnitého základu a je zdaleka viditelný svou čistou krásou, tak i člověk Ježíšův je zdaleka poznatelný svou služebností lásky. Pán Ježíš říká: „V tom spočívá všechen Zákon i proroci.“

O svobodě Božích dětí píše apoštol Pavel svým přátelům v Galacii: „Tu svobodu nám vydobyl Kristus.“ Věděl, že pravá svoboda představuje radostně chtěnou závaznost. To je ono navíc, co dokáží mnozí lidé obětovat, když ve svém volném čase ochotně a rádi nasazují čas, fantazii a sílu ve prospěch lidí, kteří to potřebují.

Přemýšlejme, kde bychom mohli podle svých sil a schopností takovýmto způsobem manifestovat svou svobodu k lásce, kterou nám vydobyl Kristus! On je naším laskavým zákonodárcem svým životním příkladem. Jeho postoje jsou pro nás vzorem a výzvou k následování. Jdi a jednej stejně!

Na této cestě je možné znovu objevit, jak nádherně chutná život! A m e n.

Z kazatelského plánu

19. neděle po svatém Duchu

Hospodine, vše, co jsi na nás uvedl a co jsi nám udělal, podle pravdivého soudu jsi učinil, protože jsme zhřešili proti tobě a neposlouchali tvá přikázání. Avšak nezřekej se nás úplně pro své jméno a nevzdaluj své milosrdenství od nás. (Přídavky k Danielovi 3,31.29.34.35)

První čtení z Písma: Ezechiel 18,1.29-32

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):
Aby upevňoval naši vůli a přivedl nás k vítězství nad našimi lidskými slabostmi, modleme se k Hospodinu.
Aby nám dal sílu vzdát se všeho, co brání Krista následovat a jeho zákon zachovávat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:
Panovníku Hospodine, svou všemohoucnost prokazuješ hlavně v milosrdenství a soucitu. Daruj nám plnost své milosti, abychom dosáhli tvých zaslíbení a získali podíl na nebeském dědictví! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Filipským 2,1-13

Evangelium: Matouš 21,23-32

Verš k obětování: Žalm 80,20

Verše k požehnání: Žalm 119,49-50

Modlitba k požehnání:
Panovníku Hospodine, učiň nás vždy připravenými naslouchat tvým přikázáním, abychom byli hodni tvých svatých darů! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 44, 51, 95, 109, 110, 111, 144, 191, 194, 288

Nad Písmem

Moc Božího slova

Mt 21,23-32

Když Ježíš přišel do chrámu a učil, přistoupili k němu velekněží a starší lidu a řekli: „Jakou mocí to činíš? A kdo ti tu moc dal?“ Ježíš jim odpověděl: „Já vám také položím otázku; jestliže ji zodpovíte, i já vám povím, jakou mocí to činím. Odkud měl Jan pověření křtít? Z nebe, či od lidí?“ Oni se mezi sebou dohadovali: „Řekneme-li »z nebe«, namítne nám: »Proč jste mu tedy neuvěřili?« Řekneme-li však »z lidí«, máme obavy ze zástupu; vždyť všichni mají Jana za proroka.“ Odpověděli tedy Ježíšovi: „Nevíme.“ Tu jim řekl i on: „Ani já vám nepovím, jakou mocí to činím. Co myslíte? Jeden člověk měl dva syny. Přišel a řekl prvnímu: »Synu, jdi dnes pracovat na vinici!« On odpověděl: »Nechce se mi.« Ale potom toho litoval a šel. Otec přišel k druhému a řekl mu totéž. Ten odpověděl: »Ano, pane.« Ale nešel. Kdo z těch dvou splnil vůli svého otce?“ Odpověděli: „Ten první!“ Ježíš jim řekl: „Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království. Přišel k vám Jan po cestě spravedlnosti, a vy jste mu neuvěřili. Ale celníci a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, ale ani potom jste toho nelitovali a neuvěřili mu.“

Máme štěstí, že žijeme v době a zemi, kde každý může svobodně vyjádřit svůj názor. V poslední době si ale čím dál více lidí stěžuje, že se svými známými, dokonce i blízkými přáteli riskuje konflikt, když řekne něco, co se druhé straně nelíbí.

I v Ježíšově době panovala docela velká svoboda v tom, co člověk může říci. To proto, že nikdo neměl v zemi navrch. Každý mohl hlásat, co chtěl, pokud se tím nedotkl Římanů. Najednou přichází Ježíš a udělá ještě horší věc, než že by kritizoval všeobecný úpadek a tyranii vrchnosti. Promluví proti vlastním lidem. A ještě poukáže na konkrétní věc, co je v životě přítomných naslouchajících špatně. Vyčistí chrám od prodavačů i kupujících a jasně vyjádří, že taková bohoslužba se stala příliš snadnou, že se víra dává každému na stříbrném podnose až pod nos. Už nestojí námahu, už nebolí. Říká: ne svět je špatný – vy jste ti špatní.

Namítneme, že každý může bohoslužbu prožívat jinak. Tak se na to jistě dívali velekněží a starší lidu. A teprve v tu chvíli je napadlo se zeptat: „Jakou mocí to činíš?“

Doteď se nikdo nikoho na pravomoci neptal. „Kdo jsi, abys soudil? Kdo jsi, abys kritizoval?“ Zaráží, že se takto ptají zrovna kněží a starší. Ti přece mají poznat, jakou mocí jedná. Pokud by bylo všechno, jak má být, tak jsou to právě oni, kteří mají moc. Moc z Božího slova, moc od Boha. Mluvit z Boží moci vždy znamenalo, že si také uděláte nějaké nepřátele, snad proto se naslouchajícím nechce ujmout moci slova, kterou jim Bůh dal. Dovedou tedy jen praštit přes prsty toho, kdo v moci promluví.

My mlčíme, když o něco jde – ať mlčí také všichni ostatní. Moc ale znamená odpovědnost. Kdo dostane od Boha moc, zvláště moc slova Božího, ten ji musí používat jako zodpovědnost za hřivnu jemu svěřenou. **Petra Tamchynová**

**Pane, dotýkáš se nás svou přítomností v tomto světě,
ukazuješ nám krásu svého stvoření i hloubku svého jednání.
Dej, ať ztratíme jen málo z toho, co jsi nám dal do opatrování, a umíme používat tvé dary
k žehnání životu a rozhojňování tvé slávy.**

Výstavy o Přemyslu Pittrovi

Letos uběhlo 50 let od úmrtí českého humanisty a pacifisty, protestantsky orientovaného kazatele Přemysla Pittra (1895 - 1976). Archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové Národního pedagogického muzea a knihovny JAK nabízí při této příležitosti k zapůjčení dvě putovní výstavy, a to i v elektronické podobě:

- ***Evropský humanista Přemysl Pitter***.
- ***Příběhy bezvýhradné lidskosti. Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20. století.***

Evropský humanista Přemysl Pitter
Panelová výstava dokumentuje život a práci P. Pittra (1895 - 1976). Značná pozornost je věnována činnosti sociálně výchovného zařízení Milíčův dům na pražském Žižkově ve 30. letech 20. století a tzv. „akci zámky" v letech 1945 - 1947, během které Pitter se svými spolupracovníky poskytli péči a pomoc strádajícím židovským a německým dětem. V roce 1951 byl Přemysl Pitter donucen k emigraci, kdy působil v emigrantském táboře Valka u Norimberku a po jeho uzavření ve Švýcarsku, kde dále pracoval pro český exil. Pittrovi se dostalo významných ocenění a uznání v Izraeli, ve Spolkové republice Německo, ve Švýcarsku, a po r. 1989 i v Československu.

Příběhy bezvýhradné lidskosti – Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20. století
Bannerová výstava přibližuje na příkladech lidských osudů přelomové události v československých a evropských dějinách 20. století.

redakce

O Pittrovi v knize Miroslava Matouše *Přemysl Pitter a vyšší režie* (Ermat Praha 2014):

V roce 1945 byl vydán pro Milíčův dům „Výběr křesťanských písní". Pitter si několik výtisků vzal do exilu. Z nich se později zpívalo při nedělních shromážděních v jím založeném curyšském ekumenickém sboru. Tam Pitter doplnil zpěvník textem k jedné melodii. Ve slovech se zrací celé jeho životní kredo:

Nám dals, Pane sílu
a schýlils k nám svou tvář
a zveš nás k svému dílu
a budíš v duši zář.
Ty zjevuješ nám nebe
i v očích dítěte
a dáváš poznat sebe
i v stopách zvířete.
Za všechny dary světa
buď tobě vřelý dík!
Co pod nebesy vzkvétá,
má jenom v tobě vznik.
Ty působit chceš zjevně
i každým člověkem
jak stanovil jsi pevně
v svém plánu odvěkém.
My toužíme tě ctíti
v svých prosbách, činech svých.
Jen tvými chceme býti
a prosti skutků zlých.
Buď láska místo práva,
ať zbraně oněmí!
Buď Pánu nebe sláva
a pokoj na zemi.

Proměna
Obrácení není záležitostí chvíle; bývá vyvrcholením procesů, jež mohou trvat léta. U Pittra začalo patrně v době několikeré záchrany před smrtí na východní frontě v Haliči, tedy v roce 1915. Poté, co si opatřil Nový zákon a byl uchvácen Ježíšovým učením, začal v nitěrném přetlaku sílící víru přetavovat do veršů, prostinkých a vroucích. Vydal je po válce s názvem „Pod šedým kabátcem" s podtitulem „Hrst neumělých veršů z těžké doby". Básní, složenou 19. května roku 1917, je oslavován Ježíš:

Zaved's mne na cestu,
jíž jíti mám.
Cesty té cíl, to jsi ty sám!
Znám nyní úkol svůj, prosím jen tebe,
Ducha dar svatého dej mi, ó Pane!
Sílu, bych kráčet moh'
v šlépějích tvých,
sílu bych vytrval i v dobách zlých.
Osvěť mi rozum můj,
bych chápal slova,
jež mi můj učitel do srdce vlévá.
Propůjč mi moudrost svou
a lásku spolu,
duše má čistá by sloužila Bohu.
Bohu, bych znásobil hřivnu mně danou,
lidem bych ukázal cestu jich pravou.

redakce, foto: M. Matouš s P. Pittrem, archiv Jana Matouše

Taras Ševčenko,
Cyrilometodějské bratrstvo a poéma o Janu Husovi

Četli jste Ševčenka? Pamatujete si jeho slavnou poému „Jan Hus (Kacíř)"?
Nejvýznamnější ukrajinský básník Taras Ševčenko se Husovou osobností hluboce inspiroval. Tuto báseň navíc věnoval velkému českému buditeli P. J. Šafaříkovi.
Ševčenko báseň „Kacíř" dokončil v říjnu 1845 v ukrajinském městě Perejaslav, kdy se po dlouhé době a již jako svobodný člověk vrací z Poltavské oblasti na Ukrajinu. To období je v jeho tvorbě označováno jako „tři roky" (1843–1845), během nichž se z lyrického básníka stal ostrý politický satirik a kritik útlaku. V té době cestoval po Ukrajině, viděl bídu poddaných a brutalitu carského režimu...

Vliv panslavismu a českého obrození
Ševčenko se v Kyjevě pohyboval v intelektuálních kruzích, především kolem rodícího se Cyrilometodějského bratrstva. V roce 1847 byl Ševčenko za členství v bratrstvu zatčen a za své proticarské básně poslán na 10 let do vyhnanství jako řadový voják s přísným zákazem psát a malovat. Bratrstvo byla první ukrajinská tajná politická organizace, která iniciovala ukrajinské národní obrození. Mezi ukrajinskými vzdělanci tehdy rezonovaly myšlenky slovanské vzájemnosti. Velkým inspiračním zdrojem byl pro ně slovenský básník Ján Kollár a čeští buditelé, zejména Pavel Josef Šafařík. Přestože se Ševčenko se Šafaříkem nikdy nesetkal, pojila je hluboká ideologická shoda. Ševčenko Šafaříka hluboce ctil a poému Kacíř mu v úvodu přímo věnoval: „Sláva tobě, Šafaříku, na věky a věky, že jsi svedl dohromady ty slovanské řeky!" Údajně, když Šafařík poému Kacíř četl, plakal.
V 19. století se Ukrajinci od Čechů učili, jak bránit svůj národ a rozvíjet jeho kulturu pod koloniálním útlakem. Čeští intelektuálové byli blízkými přáteli ukrajinofilů: Maksymovyč, Boďanskyj, Kuliš či Kostomarov – nemluvě o Haličanech – udržovali úzké vztahy s Šafaříkem, Hankou a Palackým.
Když v roce 1848 začaly politické tlaky potlačovat ukrajinské národní hnutí v Haliči, byli to právě Češi, kdo na Slovanském sjezdu vystoupili na obranu Ukrajinců.

Jan Hus, symbol boje za svobodu
Ševčenko si postavu Jana Husa nevybral náhodou. Nevnímal ho pouze jako náboženského reformátora, ale především jako bojovníka za svobodu slova, pravdu a práva národa proti cizí, despotické moci ztělesněné tehdejším kostnickým koncilem a Římem. Skrze historický příběh Husa Ševčenko skrytě kritizoval tehdejší realitu – absolutistickou moc ruského cara a zotročování slovanských národů. Kvůli svému radikálnímu protitotalitnímu obsahu nemohla poéma v Ruské říši oficiálně vyjít v plném znění. Celá byla poprvé legálně publikována až dlouho po básníkově smrti.

Ukázka z poémy Kacíř, překlad Zdenky Bergrové z roku 2005

Hlaholily všechny zvony,
vyšel zástup katů,
vedl Husa spoutaného
trpět na Golgatu.
Nezachvěl se před hranicí,
tiše na ní stanul,
pokorně se modlil k bohu,
dřív než oheň vzplanul.
„Ó můj Pane milosrdný,
co jsem spáchal zlého,
že mě tvoji lidé krutě
soudí ubohého?
Dobří lidé! Modlete se!
Mír je v božím slově."

Mirko Radušević

Nová sezóna v našem husitském divadle Mana

Milí diváci a přátelé Vršovického divadla MANA, září přineslo novou divadelní sezónu a s ní i otázku: na co se u nás můžete v následujících měsících těšit? Nadcházející měsíce pro nás znamenají další kapitolu v hledání občanské odpovědnosti i lidství. Vycházíme z našich tradic a kořenů, ale zůstáváme pevně ukotveni v současnosti. Věříme totiž, že právě v minulosti často leží odpovědi na ožehavé otázky dneška.

Premiérové předplatné
Chcete mít jistotu, že vám žádná z novinek neuteče? Pořiďte si předplatné za cenu 1.100 Kč. Získáte tři vstupenky na všechny tři chystané premiéry. Čerpat je můžete až do konce června 2027.

1. premiéra:
Tak nám zabili Švejka
První premiérou sezóny bude autorská hra režiséra Dodo Gombára Tak nám zabili Švejka, inspirovaná dílem nejpřekládanějšího českého autora, Jaroslava Haška.
V reakci na prudké dějinné zvraty a vraždění, které ve své době vzbuzovalo dojem apokalypsy, napsal Hašek své vrcholné dílo Osudy dobrého vojáka Švejka, které zasáhlo a zasahuje všechny společenské vrstvy, dílo, které zlidovělo a stalo se archetypem. A právě tento fenomén zkoumá očima našich současníků nová dynamická inscenace, na kterou se můžete těšit už **6 října**. Inscenace vzniká s podporou MČ Praha 10.
Hrají: T. Vítů, D. Pfauserová, A. Holub, O. Černý a L. Tietzová.

2. premiéra:
Kde končí svět
V druhé premiéře letošní sezóny se přesuneme do období protektorátu. Na tuto dobu se podíváme skrze dva mimořádné příběhy inspirované dílem Jiřího Ortena a Arnošta Lustiga. Na jedné straně ošetřovatelka Marie Navarová, která je přesvědčená, že každou dobou lehce propluje. A skoro se jí to, za cenu drobných morálních ústupků, povedlo. Nebýt toho, že, vedena ošetřovatelským instinktem, poskytla první pomoc umírajícímu Heydrichovi, a vstoupila tak do dějin ne právě radostně. Na druhé straně mladý a nesmírně talentovaný židovský básník Jiří Orten, který odmítl emigraci pro lásku. Stal se tak svědkem nelítostného postupného oklešťování lidských práv židovské menšiny a narůstající perzekuce jedné skupiny obyvatel. Dva lidské příběhy, které se možná potkaly, možná ne, ale které utvářela doba temna, útlaku a zmaru.
Inscenaci Kde končí svět pro naše divadlo nastuduje režisér R. Lipus. Hrají: T. Průchová, A. Holub, L. Jurek, O. Černý a další.
Premiéra: 23. února 2027

3. premiéra:
Večeře
Poslední premiérou sezóny bude pražská premiéra hry Keese Priense Večeře, vycházející ze slavného románu Hermana Kocha. Hra před nás staví neúprosné otázky: Co všechno jsme ochotni udělat pro své děti? Nastoluje ale též otázky moderní výchovy. Kde končí respekt a tolerance vůči všemu, co naše děti dělají? Co když to „všechno" je vražda? Na jaké straně budeme stát? A jaký podíl viny sami sobě přiznáme?

Dvě dvojice rodičů řeší zoufalou situaci, která nemá dobré řešení. Ale naléhavější je otázka, kterou pokládá nám všem. Režie se ujme J. Kačmarčík.
Premiéra: duben 2027

Doprovodný program
Kromě nových inscenací se můžete těšit na bohatý doprovodný program, který doplní běžný repertoár:
Pocta Václavu Havlovi: Osobnost a dílo Václava Havla si budeme připomínat průběžně. Jednak slavnostní reprízou hry **Vyrozumění 5. října**, dále zapojením do Týdne svobody v listopadu a v den výročí jeho úmrtí **18. prosince dalším dílem pořadu Vaňkování v MANĚ**. Volný cyklus scénických čtení, ve kterém představujeme postavu Ferdinanda Vaňka. Havlovo alter ego, které původně z jeho aktovek přešlo i do tvorby dalších autorů. V prosinci uvedeme bravurní komedii Atest od Pavla Kohouta a Havlovu Vernisáž.

Otevřená zpovědnice: Na podzim již po čtvrté uvedeme populární formát Otevřené zpovědnice, ve kterém každý rok otevíráme kontroverzní témata s přesahy do duchovního světa. Letos na téma církev a queer lidé. Po přečtení hry S. Beresforda Malá Southburyová budou následovat debaty se zajímavými hosty.
Samozřejmostí zůstávají oblíbené besedy s osobnostmi, divadelní kvízy a tematické vycházky po okolí.
Předplatné si můžete zakoupit již nyní online nebo na pokladně divadla.

Tobiáš Frýdl
(zkráceno)
tobias.frydl@vrsovickedivadlo.cz
tel. 778 001 097
Foto: webové stránky divadla, hra Vyrozumění

Zprávy

Vyhledávací řízení olomoucké diecéze na funkci tajemníka

Olomoucká diecéze Církve československé husitské vypisuje vyhledávací řízení na funkci diecézního tajemníka/diecézní tajemnice v úvazku 1,0.

Požadavky:
- dokončené min. SŠ vzdělání s maturitou
- kladný vztah k administrativě, pečlivost, komunikativnost
- členství v CČSH výhodou
- trestní bezúhonnost doložená výpisem z rejstříku trestů
- dobrá uživatelská znalost práce na počítači
- řidičský průkaz skupiny B výhodou (není podmínkou)

Výše mzdy se řídí církevními předpisy. Předpokládaný termín nástupu je 1. 11. 2026. Více informací na tel.: 731 210 814, e-mailu: tomas.chytil@ccsh.cz. Nabídky se životopisem a motivačním dopisem zasílejte do 30. 9. 2026 prostřednictvím e-mailové adresy dieceze.olomouc@ccsh.cz nebo poštou na: Olomoucká diecéze Církve československé husitské, Žilinská 113/5, 779 00 Olomouc. **redakce**

Nový kurz Úvod do křesťanství na Vinohradech: Prostor pro otázky, na které nezbývá čas

Chodíte do kostela celý život, a přesto máte pocit, že v některých tématech nemáte úplně jasno? Nebo máte ve svém okolí někoho, koho víra zajímá, ale bohoslužby nebo klasické biblické ho nelákají?
Od čtvrtka 8. října začínáme na Vinohradech nový diskuzní a vzdělávací kurz Úvod do křesťanství. Setkání povede Filip Sedlák z Husitské teologické fakulty UK. Společně projdeme témata od Bible, přes církevní dějiny a dogmatiku, až po liturgii a etické výzvy dneška. Cílem není nikoho poučovat, ale nabídnout bezpečný prostor pro hledání odpovědí a svobodnou diskuzi. Setkáváme se každý 2. a 4. čtvrtek v měsíci od 19 hodin, ve Farského sále vinohradského Husova sboru (Dykova 1, Praha 10, zvonek Farského sál). Setkání jsou bezplatná a otevřená všem zájemcům bez ohledu na to, zda jsou členy církve. Není třeba se předem hlásit. Jste srdečně zváni! **FS**

Teologická konference „Teologie jako cesta plnosti života III“
Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy srdečně zve na třetí ročník konference české systematické teologie, která se bude konat v hlavní budově fakulty (Pacovská 350/4, 4. patro) ve čtvrtek 8. října od 9 do 16.15 hodin.
Z programu:
Dalibor Jiří Vik: *Teologická, společenská a vzpomínková funkce Komenského Labyrintu světa v období 1781–1825*
David Bouma: *Víra, rozum, univerzita – reminiscence a reflexe výročí Řezenské řeči papeže Benedikta* (12. září 2006)
Veronika Řeháková: *Česká katolická exilová dogmatická teologie (1948–1989)*
Jiří Vogel: *Receptacula animarum v kontextu současného obratu od slova k obrazu*
Jan Polák: *Filozofické kořeny muzikoterapie*
Jaroslav Vokoun: *Objektivita teologie v interdisciplinární diskusi*
Josef Mikulášek: *Teologické principy křesťanské misie v perspektivě synodální konverze katolické církve*
Jan Hojda: *Církev jako anamnéze – podnět k možnostem christocentrického ukotvení dogmatické eklesiologie*
Miloš David: *Kristova přirozenost podle koptského papeže Šinúdy III.*
Pavel Frývaldský: *Aspekty Ježíšovy svobody v christologii 20. století*
Petr Gallus: *Charakter a historicita vzkříšení*

red

Základní principy Komenského pedagogiky
VERITAS, historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace, pořádá tradiční, v pořadí již šedesátý druhý seminář pro učitele a další zájemce o dějepis, český jazyk a společenské vědy. Tématem přednášky budou tentokrát „Základní principy Komenského pedagogiky“. Přednášku prosloví Jana Uhlířová, docentka Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Je zakladatelkou a bývalou předsedkyní Spolku pro uchování a rozvíjení dějinného odkazu Jednoty bratrské v Železném Brodě. Seminář se bude konat jako obvykle v Pardubicích v sálku na faře Českobratrské církve evangelické v ulici Sladkovského č. 638, a to v sobotu 17. října od 10 hodin.

Ladislav Dlouhý

Táborská setkání 2026 s komorním souborem Matoška

V rámci mezinárodního festivalu Táborská setkání 2026 se uskutečnilo dne 13. září tradiční vystoupení Komorního souboru Matoška ve sboru náboženské obce naší církve v Táboře.
Letos se koncertu zúčastnil také bratr biskup Lukáš Bujna, který v úvodu koncertu potěšil přítomné duchovním slovem a pozdravem. Na koncertě byla provedena díla českých a světových skladatelů, spirituály a skladby duchovní. Chopinovu skladbu Vyznání jsme věnovali vzpomínce na emeritního biskupa CČSH bratra Filipa Štojdla, který v srpnu zemřel.

Z vlastní tvorby byl do programu zařazen Žalm č. 100 Hlahol Hospodinu, celá země! pro zpěv a varhany. Účinkovali: E. Matošková – zpěv, varhany, M. Matoška – violoncello, D. Matoška – fagot, violoncello, varhany a průvodní slovo. Na závěr zazpívali všichni účastníci koncertu za doprovodu varhan píseň „Díky“ a závěrečné požehnání zakončilo celou akci. V příjemné atmosféře jsme společně v pohodě prožili závěr Táborských setkání.

Dalibor Matoška, foto: Zuzana Pospíchalová, Martin Matoška

HOUSATA diskutovala s doktorem Bartoškem z HTF UK

Zářijové setkání mladých věřících HOUSATA nabídlo opět prostor pro společné slavení bohoslužby, přemýšlení nad otázkami víry i neformální setkání a rozhovory. Pozvání tentokrát přijal evangelický farář a vyučující na Husitské teologické fakultě UK Josef Bartošek. Ve svém kázání se zaměřil na téma hříchu, který souvisí s lidskou touhou po velikosti a velkoleposti. Právě touha vyniknout, přesáhnout vlastní hranice či získat významné postavení může člověka nenápadně odvádět od pokory a od vztahu k Bohu i druhým lidem.
Po bohoslužbě následovalo tradiční neformální posezení u dobrého jídla a pití. Rozhovor se přirozeně přenesl také k tématům, kterým se Josef Bartošek věnuje při své pedagogické práci na fakultě. Pozornost vzbudila především východní náboženství – například džinismus, buddhismus a hinduismus. Setkání tak nebylo jen příležitostí k vzájemnému sdílení, ale také k rozšíření obzorů a poznávání náboženských tradic, s nimiž se křesťanství v dnešním světě setkává.
Další setkání se uskuteční 13. října od 18 hodin v náboženské obci Praha-Vyšehrad. Hostem bude husitský farář z Vinohrad Dan Majer, který vystoupí s tématem Křesťanství a filmografie. **redakce**

Z ekumeny

Konference náboženských sjednotitelů o padlé lidské přirozenosti
Začátkem září se v Římě sešla Mezináboženská platforma pro dialog a spolupráci v arabském světě (zkráceně anglicky IPDC). Jde o významné křesťanské a muslimské představitele, tvůrce politiky a experty na budování míru v arabském regionu. Jednali o problému, co podkopává podstatu víry.
Program zahrnoval zhodnocení aktuální politické, společenské a mezináboženské situace v regionu, cílenou diskusi o Sýrii a dialogu uvnitř muslimské komunity (včetně výsledků konzultací v Irbílu a Libanonu) a návrhy společných iniciativ v Sýrii, Iráku a Libanonu. Akce představovala mimořádnou příležitost k přímému rozhovoru s lidmi, kteří v arabském regionu působí na průsečíku náboženství, politické transformace, budování míru a veřejné politiky. Jde o lidi, kteří namísto toho, aby o těchto otázkách jen diskutovali na institucionální úrovni, jsou schopni praktické akce.
Z mnoha myšlenek a názorů, které zde zazněly, citujme část z projevu metropolity Emmanuela, který poukázal na rozervanost arabského světa: „Jsme svědky hlubokého, až vyčerpávajícího duchovního krvácení, které přesahuje rámec zjevné geopolitické krize. A my zde – chráněni vzdáleností a bezpečím našich institucí – jsme povoláni k tomu, abychom hovořili o dialogu.“ Ve své řeči mimo jiné podtrhl závažnou skutečnost, kterou si mnohdy ani neuvědomujeme, že jsme si v oblasti náboženství dlouhodobě zvykli zdůrazňovat rozdíly: „Budujeme zdi dogmat a opevňujeme se za výlučností vlastní pravdy, přičemž – někdy i nevědomky – pěstujeme pocit nadřazenosti, který nevyhnutelně vede k rozdělení. Oddělování náboženské identity od milujícího společenství či extrémní náboženský zápal – to vše jsou projevy padlé lidské přirozenosti, které podkopávají samotnou podstatu víry.“ Nakonec metropolita vyzval přítomné, aby se neomezovali na pouhé geopolitické analýzy, ale aby „čelili výzvám, které přesahují pouhé počty uprchlíků či čísla o zničené infrastruktuře. Úkol, který před námi stojí, je náročný a dlouhodobý a nemusí přinést okamžité, hmatatelné výsledky.“ Delegace se rovněž 9. září zúčastnila soukromé audience u papeže Lva XIV. ***redakce***, *více na www.ccsh.cz*

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Spor o Ježíšovu pravomoc

Vypisujte z ekumenického překladu Bible, z textu Matouš 21,23-32, písmenka podle tohoto klíče – první číslo znamená verš, druhé slovo v tomto verši (včetně předložek a spojek), třetí písmeno v daném slovu:

28,3,1 25,3,2 30,6,3 27,1,4 23,4,5 29,5,1 31,1,3 28,15,4 31,11,5 26,8,4 23,3,2 28,4,1 25,8,2 26,1,4 28,2,5 32,1,4 28,2,8

(Řešení z minulého čísla: Dělníci na vinici.) **Jana Krajčiříková**

Český zápas
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Matoušová, redaktoři: PhDr. Mirko Radušević, Mgr. Ondřej Syrový, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00.
Předplatné: Mgr. Dagmar Píšová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamace: tel. 220 398 117.